

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndc/13/2025
Identifikačné číslo spisu:	2622201850
Dátum vydania rozhodnutia:	14.08.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:2622201850.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Realitný investičný fond s.r.o., Trnava, Dolné Bašty 3/A, IČO: 36 814 598, zastúpený Advokátska kancelária Mgr. Karol Haľapka, s. r. o., Bratislava, Vretenová 4, IČO: 46 606 122, proti žalovaným 1/ Ing. K. D., narodený X. F. XXXX, C. N. K., H. XXX/XX, zastúpený advokátkou Mgr. Alicou Mendlovou, Bratislava, Riečna 2, 2/ Mgr. K. P., narodený XX. O.Í. XXXX, D., N. XXX/XX, zastúpený AK Berčo s. r. o., Spišská Nová Ves, J. Hanulu 19, IČO: 54 329 281, o určenie neexistencie záložného práva, vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2Co/64/2025, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu, takto

rozhodol:

Nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Krajským súdom v Trnave je dôvodný.

Na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní v spore vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 2Co/64/2025 je funkčne príslušný Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Senica (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 7C/13/2022 - 197 z 11. októbra 2023 určil, že záložné právo zapísané na LV č. XXXX nehnuteľnosti evidovanej v okrese Senica, obec: K. I. S., katastrálne územie: K. I.Ď. S., a to: Parcely registra „C“: druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere 4187 m², parc. č. 86/3, Stavby: druh: 20, popis stavby: sklad, parc. č. 86/3, zapísané dňa 31. 05. 2016, vklad č. V - 1370/2016, na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 25. 04. 2016, neexistuje (výrok I.). Určil, že záložné právo zapísané na LV č. XXXX nehnuteľnosti evidovanej v okrese Senica, obec: K. I. S., katastrálne územie: K. I. S., a to: Parcely registra „C“: druh: zastavané plochy a nádvoria o výmere 4187 m², parc. č. 86/3, Stavby: druh: 20, popis stavby: sklad, parc. č. 86/3, zapísané dňa 27. 05. 2016, vklad č. V-1369/2016, na základe Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 25. 04. 2016, neexistuje (výrok II.). Priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o trovách konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok III.).

2. Na základe podaného odvolania žalovanými 1/, 2/ súd prvej inštancie predložil vec na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Trnave. Podaním z 11. júna 2025 Krajský súd v Trnave postúpil vec vedenú

pod sp. zn. 24Co/45/2025 Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu, že v danom prípade nie je daná funkčná príslušnosť podľa § 34 ods. 2 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Dôvodil, že z obsahu spisu je zrejmé, že predmetom sporu je určenie neexistencie záložného práva k nehnuteľnostiam, ktoré bolo založené zmluvami o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam žalobcu ako záložcu v prospech žalovaných 1/ a 2/ ako záložných veriteľov (č. 1. 3 a 32 spisu), na zabezpečenie pohľadávky, ktorá vznikla žalovaným 1/ a 2/ voči spoločnosti Global Exchange Payments, SE, so sídlom Magnetova 11, Bratislava, IČO: 47 526 661, na základe rámcových zmlúv o vývoji a poskytovaní programátorských činností uzatvorených podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka (č. 1. 77 a 79 spisu). Predmetom sporu sú teda vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú treťou časťou Obchodného zákonníka podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, v zmysle § 261 ods. 4 Obchodného zákonníka. Obchodný zákonník v citovaných ustanoveniach zakotvil obligatórny režim obchodných záväzkových vzťahov pre vzťahy zo zabezpečenia záväzkov, ktoré sa riadia Obchodným zákonníkom. Dodal, že je pritom irelevantné, že predmetná vec, ktorá je nesporne obchodnoprávny spor, bola nesprávne už na okresnom súde formálne zapísaná do registra C namiesto Cb, a nadväzne na odvolacom súde do nesprávneho registra Co namiesto Cob. Rozhodujúce je, že ide o spor svojou povahou obchodnoprávny, kde konanie má charakter obchodnej sporovej agendy, preto na konanie o odvolaní je funkčne príslušný Krajský súd v Bratislave.

3. Krajský súd v Bratislave s postúpením mu veci nesúhlasil, preto podaním zo dňa 8. júla 2025 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako spoločne nadriadenému súdu v zmysle § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o funkčnej príslušnosti. Dôvodil, že predmetná vec nie je vecou obchodnou. Z rámcových zmlúv o vývoji a poskytovaní programátorských činností uzatvorených podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, na ktoré poukázal Krajský súd v Trnave nevyplýva, že išlo o záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi s tým, že pri ich vzniku by bolo zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Nie je zrejmé, že by žalovaní ako poskytovatelia podľa uvedených zmlúv boli podnikateľmi v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. Za daného stavu nemožno dospieť k záveru, že išlo o vzťahy v zmysle § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka. Označené zmluvy boli síce uzatvorené podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka s tým, že práva a povinnosti zmluvami neupravené sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. Uvedené dojednanie zodpovedá dojednaniu v zmysle § 262 ods. 1, 2 Obchodného zákonníka. Podľa § 262 ods. 3 Obchodného zákonníka sa touto časťou zákona spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení záväzkov zo zmlúv, pre ktoré si strany zvolili použitie tohto zákona podľa ods. 1, ak osoba poskytujúca zabezpečenie s tým prejaví súhlas alebo v čase zabezpečenia vie, že zabezpečovaný záväzok sa spravuje touto časťou zákona. V danej veci nie je zrejmé splnenie podmienky súhlasu či vedomosti osoby poskytujúcej zabezpečenie zmluvných záväzkov v zmysle vyššie citovaného ustanovenia. Na základe vyššie uvedeného mal za to, že Krajský súd v Bratislave nie je funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, nakoľko nejde o vec obchodno-právnu. Príslušným súdom na rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Trnave, keď ide o odvolanie voči rozsudku Okresného súdu Senica v civilnej agende.

4. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Trnave a Krajskému súdu v Bratislave, príslušný na rozhodnutie o funkčnej príslušnosti podľa § 43 ods. 2 CSP, dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu je dôvodný.

5. Podľa § 34 ods. 1 a 2 CSP, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa a) § 22 písm. f) a h) a § 23 písm. f) a h) je príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici, b) § 22 písm. d) a g) a § 23 písm. d) a g) je príslušný Krajský súd v Bratislave, c) § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

6. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

7. Podľa § 43 ods. 1 a 2 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená. Ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 1 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním. Právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

9. Podľa § 261 ods. 1 a 7, ods. 8 a 9 Obchodného zákonníka táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov v záväzkových vzťahoch, ktoré sa spravujú touto časťou zákona podľa predchádzajúcich odsekov, ako aj záložné právo k nehnuteľnostiam pri zabezpečení práv spojených s dlhopismi a záložné právo k cenným papierom v rozsahu ustanovenom osobitným zákonom. Pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu. Zmluvy medzi osobami uvedenými v odsekoch 1 a 2, ktoré nie sú upravené v hlave II tejto časti zákona, a sú upravené ako zmluvný typ v Občianskom zákonníku, spravujú sa príslušnými ustanoveniami o tomto zmluvnom type v Občianskom zákonníku a týmto zákonom.

10. Podľa § 262 ods. 1 až 3 Obchodného zákonníka strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom. Dohoda podľa odseku 1 vyžaduje písomnú formu. Touto časťou zákona sa spravujú aj vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení záväzkov zo zmlúv, pre ktoré si strany zvolili použitie tohto zákona podľa odseku 1, ak osoba poskytujúca zabezpečenie s tým prejaví súhlas alebo v čase vzniku zabezpečenia vie, že zabezpečovaný záväzok sa spravuje touto časťou zákona.

11. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi Realitným investičným fondom s.r.o. (žalobcom), ako záložcom a Ing. K. D. (žalovaným 1/), ako záložným veriteľom bola dňa 25. apríla 2016 uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, podľa ktorej záložca zriadil v prospech záložného veriteľa záložné právo k zálohu, ktorým sú nehnuteľnosti špecifikované v žalobe, na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa. Súd mal tiež preukázané, že medzi Realitným investičným fondom s.r.o. (žalobcom), ako záložcom a Mgr. K. P. (žalovaným 2/), ako záložným veriteľom bola uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 25. apríla 2016, podľa ktorej záložca zriadil v prospech záložného veriteľa záložné právo k zálohu, ktorým sú nehnuteľnosti špecifikované v žalobe, na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa. V oboch zmluvách o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam je uvedené, že sa zriaďujú podľa § 151a a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) a tiež, že záložný veriteľ (žalovaný 1/ a žalovaný 2/) eviduje pohľadávku v celkovej výške 54.165 eur voči obchodnej spoločnosti Global Exchange Payments, SE, so sídlom Stará Vajnorská 11, 831 04 Bratislava, IČO: 47 526 661, ktorá je bližšie špecifikovaná v uznaní dlhu zo dňa 12. februára 2016, na základe ktorého dlžník uznal voči záložnému veriteľovi svoj dlh, čo do výšky a do dôvodu a zaviazal sa záložnému veriteľovi zaplatiť sumu vo výške 54.165 eur v lehote najneskôr do 1. júla 2016. Obaja záložní veritelia sú v zmluve o záložnom práve označení ako fyzické osoby, nepodnikatelia, s dátumom narodenia a s ich rodným číslom.

12. Pre založenie kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový

vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V danom prípade sa o takýto prípad nejedná, nakoľko nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávného sporu nepostačuje ani, ak na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú obchodné spoločnosti, resp. podnikatelia, nakoľko rozhodujúca je právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní. Zabezpečovacie záväzky sa zásadne spravujú režimom hlavného záväzku, čo vyplýva z ich akcesorickej povahy (§ 261 ods. 7 Obchodného zákonníka).

13. Z Rámcových zmlúv (na základe ktorých boli následne uzatvorené záložné zmluvy, ktoré sú predmetom tohto sporu) o vývoji a poskytovaní programátorských činností zo dňa 29. januára 2016 (ďalej len „Rámcové zmluvy“) uzatvorených medzi spoločnosťou Global Exchange Payments, SE a Ing. K. D. (žalovaný 1/), vystupujúcim ako fyzická osoba a Mgr. K. P. (žalovaný 2/), vystupujúcim ako fyzická osoba vyplýva, že tieto boli uzatvorené podľa § 269 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov a § 92 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorského zákona v znení neskorších predpisov.

14. Je teda pravdou, že účastníci Rámcových zmlúv si dohodli režim Obchodného zákonníka tak, ako to umožňuje 269 ods. 2 Obchodného zákonníka s tým, že zmluva sa uzatvára podľa § 92 Autorského zákona, avšak nakoľko žalovaní 1/, 2/ vystupovali v týchto zmluvách ako fyzické osoby - nepodnikatelia, a nakoľko následne záložná zmluva, tak ako bolo vyššie uvedené sa spravuje výlučne podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, pre posúdenie charakteru tohoto vzťahu aj s prihliadnutím na § 262 ods. 3 Obchodného zákonníka potom platí, že daný vzťah medzi stranami sporu má občianskoprávny charakter. Na základe uvedených dôvodov, preto najvyšší súd dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu sporu Krajským súdom v Trnave je dôvodný. V danom prípade na prejednanie a rozhodnutie o odvolaní je daná funkčná príslušnosť Krajského súdu v Trnave v súlade s § 34 ods. 1 CSP.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.